

УДК 340.113

С. В. Чабур, аспірант

Класичний приватний університет

Кафедра теорії та історії держави і права і міжнародного права
вул. Жуковського 70, «Б», Запоріжжя, 69002, Україна**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТЬ
«ПРАВОТВОРЧІСТЬ» І «МЕХАНІЗМ ПРАВОТВОРЧОСТІ»**

Досліджуються погляди науковців з визначення поняття правотворчість, її ознаки, характерні риси. Розмежовуються поняття «правотворчість» та «нормотворчість». Аналізується дефініція «механізм правотворчості».

Ключові слова: правотворчість, правотворення, праворозуміння, нормотворчість, механізм правотворчості.

Постановка проблеми. Оптимальне визначення будь-якого поняття сприяє вірному вибору предмета дослідження, з'ясування його істотних незмінних ознак. Неточне визначення поняття зумовлює помилкове судження про те чи інше правове явище. Важливу роль для теоретичної і практичної діяльності щодо прийняття, зміни, відміни правових норм відіграє вірне тлумачення понять «правотворчість» і «механізм правотворчості». Водночас науковцями висловлюються різні думки щодо їх визначення, що потребує ґрунтовного дослідження цих понять.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В юридичній літературі висловлюються неоднозначні погляди науковців щодо визначення понять «правотворчість» і «механізм правотворчості». Зазначену проблематику досліджують українські (Т. Дідич, О. Куракін, Ю. Коцан-Олинець, І. Онищук, Р. Радейко) та зарубіжні (А. Дербина, В. Сапун, А. Стеценко, М. Осипов, С. Синюков, В. Сирих) вчені. Правотворчість і механізм правотворчості розглядаються як самостійні різнопланові правові явища. Водночас наукові дослідження щодо їх співвідношення відсутні.

Метою вказаної статті є дослідження наукових позицій щодо визначення понять «правотворчість», «механізм правотворчості» та їх розмежування.

Виклад основного матеріалу. Правотворчість є складним і різнобічним процесом, її роль та місце в системі правотворення активно розглядається вітчизняними та зарубіжними дослідниками, які з різних наукових позицій здійснюють усесторонній аналіз поняття, змісту, сутності, механізму його реалізації.

Неоднозначною дефініцією є насамперед поняття правотворчості. В юридичній літературі ми зустрічаємо різні погляди щодо її визначення. Найбільш загальним розумінням правотворчості є її тлумачення як діяльності держави з прийняття нормативно-правових актів, їх зміни та відміни. Наведемо декілька прикладів. Р. Радейко вважає правотворчість важливою сферою державно-владної діяльності для створення, зміни, перегляду, чи скасування нормативно-правових актів [1, с. 82]; А. Міцкевич – як особливу форму чи вид діяльності держави, яка полягає у встановленні, зміні і відміні правових норм [2, с. 29]. Державний підхід до визначення правотворчості, під яким розумілося зведення державної волі в закон, висловлювали науковці радянського часу: Д. Керімов, А. Міцкевич, С. Поленіна, А. Нашиц та інші дослідники, які поділяли теорію позитивного (державного) права.

Зауважимо, що теорія позитивного часу з кінця ХІХ ст. прийшла на зміну теорії природного права. Взаємовідношення між природним і позитивним правом Т. Кашаніна визначила таким чином: право природне – це право у загально соціальному розумінні, соціально виправдана можливість, свобода визначеної поведінки людей; позитивне право – це право в юридичному розумінні, затверджені або санкціоновані державою правила поведінки [3, с. 105]. На думку В. Шафірова, сьогодні потрібен інтегральний підхід до праворозуміння, не протиставлення різних концепцій права, а їх інтеграція, насамперед природного права і

юридичного позитивізму, створення природно-позитивного права [4, с. 518]. Ми погоджуємося із зазначеним поглядом.

Сучасними науковцями погляд щодо монопольності держави на правотворення критикується за вилучення із правотворчої діяльності народної правотворчості; інших недержавних органів; ототожнення правотворчості із законодавством. Водночас в юридичній літературі вказується на значну увагу науковців до інститутів громадянського суспільства та міжнародного співтовариства на тій підставі, що роль у правотворчій діяльності держави вже у достатній мірі досліджена. Хоча сьогодні принципово важливим є переосмислення ролі і місця правотворчої діяльності держави у співвідношенні з правотворчою діяльністю народу, суб'єктів громадянського суспільства, суб'єктів міжнародного товариства, що наділені правотворчими повноваженнями; змісту і значення правотворчої діяльності держави на національному рівні та на міжнародному рівні; гармонізованість та збалансованість правотворчої діяльності держави та інших суб'єктів правотворчості; сфера правового регулювання, де має бути здійснена правотворча діяльність держави; статус актів правотворчості, що є результатом правотворчої діяльності держави [5, с. 156-159].

Науковцями поняття правотворчості розглядається як: 1) форма правового регулювання суспільних відносин; 2) вид соціальної діяльності та форма відображення правової дійсності; 3) спеціальна діяльність державних органів по виданню, зміні чи скасуванню правових норм; 4) процес творення права, який виходить за межі державного правового регулювання [6, с. 26]. В юридичній літературі правотворчість розглядається у двох аспектах – *вузькому*: створення правових норм компетентним державним органом, і *широкому* розумінні: як процес пізнання й оцінки правових потреб суспільства і держави, формування і прийняття правових актів уповноваженими суб'єктами в рамках відповідних процедур [7, с. 33]; дослідження суспільних відносин на предмет необхідності створення нового нормативного акта або удосконалення уже діючого, підготовку проектів нормативних правових актів, обговорення подібних проектів [8, с. 16, 25].

Науковцями розглядається співвідношення правотворчості і правотворення, які тісно взаємодіють між собою. В. Афанасьєв вказує на таку відмінність правотворення: цей процес починається з виникнення об'єктивно зумовленої потреби в юридичному регулюванні суспільних відносин; він є складним і різнобічним, здійснюється під впливом різних чинників природно-географічного, економічного, політичного та іншого характеру і формується незалежно від волі законодавця; це об'єктивний процес, він починається до державного втручання. Виникаючи із різних соціальних норм, право стає правом у буквальному розумінні тільки тоді, коли його визнає держава [9, с. 8]. А. Дербина підкреслює, що основи правотворення закладені в самих суспільних відносинах і в реальних потребах впливу на них правовими засобами; їх усвідомлення, формування на цій основі волі на регулювання відповідних відносин, узгодження інтересів різних верств населення, знаходження їх балансу, є необхідними складовими правотворчості [10, с. 153]. Аналогічні позиції займають Г. Назаренко [11, с. 107] та Н. Власенко [12, с. 415].

Отже, розглядаючи правотворчість як процес, науковці його метою визначають встановлення загальнообов'язкових правил для регулювання суспільних відносин, а кінцевим результатом – прийняття нормативно-правових актів, які містять загальнообов'язкові правила поведінки. Правотворчість як завершальну стадію формування права розуміють С. Алексєєв, А. Дербина, А. Мазуренко, Н. Матузов, А. Малько, В. Нерсєсянц, В. Плавич, О. Попов та інші науковці. «Розуміння правотворчості як завершальної стадії формування права передбачає, що сформовані у процесі правотворчості суспільні закономірності крізь призму правотворчості отримують найвищу ступінь своєї реалізації у суспільстві.» [6, с. 25].

Ознаками категорії «правотворчість» є те, що вона: 1) здійснюється державою, її суб'єктами, громадянським суспільством (народом); 2) полягає у створенні нових норм права або у зміні чи скасуванні чинних норм права; 3) здійснюється за тривалого правотворчого процесу за спеціальною, законодавчо визначеною процедурою; 4) має конкретно-

цільову спрямованість, бо регулює суспільні відносини у різних сферах (політичній, економічній, культурній, екологічній та інші) 5) зумовлюється суспільними потребами, вирішення яких є особливо необхідним в перехідний період українського суспільства. Так, серед актуальних на сьогодні видів правотворчості, вкажемо на правотворчість в економічній сфері. Україна знаходиться у переході від тоталітаризму до демократії, в економіці є необхідним проголошення рівності усіх форм власності, роздержавлення власності, захист підприємництва, малого і середнього бізнесу. Зазначене потребує створення нових правових норм, відповідно до нової економічної ситуації в державі, а політика інтеграції України до ЄС – імплементації норм європейського економічного права, насамперед у енергетичній сфері.

В юридичній літературі вказується на такі характерні риси сучасної правотворчості як:

- *прогнозування* (надає можливість передбачення майбутніх явищ, пов'язаних з наслідками прийняття того чи іншого нормативно-правового акта; у сфері економіки прогнози включають кількісні показники і якісні характеристики розвитку економічної ситуації, економічної структури, інше [13, с. 532]);

- *планування* (сприяє передбаченню правового регулювання основних і пріоритетних напрямів суспільних відносин; встановлює першочерговість і послідовність прийняття нормативно-правових актів; попереджає дублювання у їх прийнятті);

- *правовий моніторинг* (спостереження за процесом розвитку конкретних галузей права, розвитком юридичних інститутів, що входять до галузі; дії окремих норм права; методів правового регулювання тощо [14, с. 42]);

- *правова експертиза* (правова оцінка мети і завдань, форми, структури, предмету регулювання нормативно-правового акту, його відповідності Конституції України. Проведення правової експертизи нормативно-правових актів щодо їх відповідності до чинного законодавства здійснюється Міністерством юстиції та територіальними управліннями юстиції. Її складовою частиною є проведення експертиз, які безпосередньо пов'язані з адаптацією законодавства України до законодавства Європейського Союзу:

- на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.; з урахуванням практики Європейського Суду з прав людини; положенням чинних міжнародних договорів) [15, с. 291].

Правотворчість не можна ототожнювати з законотворчістю, нормотворчістю, правотворенням, які, з одного боку, тісно між собою пов'язані, з іншого, – є цілком самостійними явищами. Нерідко зазначені поняття тлумачаться таким чином: *законотворчість* визнається діяльністю із створення законів, *нормотворчістю* прийнято називати діяльність із створення підзаконних актів. Законотворчість і нормотворчість є складовими частинами *правотворчості*, яка є діяльністю із створення правових актів взагалі.

На думку С. Сиякова, розмежувати правотворчість і нормотворчість потрібно інакше: під час правотворчості здійснюється створення права як складного і цілісного соціального інституту у всіх його характеристиках і проявах, від зародження ідеї у зв'язку із виявленням потреб у правовій регламентації до вступу цього акта в силу; правотворча діяльність охоплює вивчення, аналіз суспільних відносин, виявлення необхідності їх законодавчої регламентації, прогнозування і планування, прийняття рішення про підготовку нормативного акта; під час нормотворчості – створюються правила поведінки в рамках підзаконних нормативних правових актів. Отже поняття правотворчої діяльності є більш широким, так як включає не лише правотворчий зміст, а й інформаційне, юридично-організаційне забезпечення та інші аспекти [8, с. 27]. Правотворчість є частиною *правотворення*, яке О. Скакун визначає, як форму виникнення і буття права у широкому правовому полі: до правотворчості, поряд із нею, у вигляді правотворчості, післяправотворчості, у процесі реалізації права [16, с. 294], правотворенням є всі форми і засоби виникнення, розвитку і зміни права.

Ефективність правотворчості забезпечується дією *механізму правотворчості*. Під механізмом у словниковій літературі розуміється: 1) пристрій, що передає або перетво-

рює рух; 2) внутрішня будова, система чого-небудь; 3) сукупність станів і процесів, з яких складається певне фізичне, хімічне та інше явище [17, с. 523]. В юридичній літературі під механізмом розглядається різновидність правового механізму, який включає в себе систему юридичних засобів, прийомів, методів, стадій, спрямованих на упорядкування тих суспільних відносин, що входять в предмет правового регулювання.

Науковцями досліджується механізм правотворчого процесу, його основні стадії (С. Деєв); проблеми співвідношення механізму правотворення і правотворчості (В. Сапун); механізм правотворчості в рамках формування правопорядку Ради Європи (Т. Анцупова); оптимізація правового регулювання механізму правотворчості в муніципальних утвореннях (С. Чашина); проблеми удосконалення механізму правотворчої діяльності співдружності незалежних держав (І. Барковський); філософсько-правовий аналіз механізму правотворення (С. Моїсеєнкова).

У фаховій літературі *механізм правотворчості* визначається як організований комплекс юридичних та не юридичних засобів, що використовується суб'єктами правотворчості з метою створення, зміни або відміни діючих норм права та вказується на такі його елементи: 1) засоби аналізу сучасного стану системи права; 2) засоби, спрямовані на розробку концепції законопроекту (концептуальне проектування); 3) засоби, направлені на підготовку проектів нормативно-правових актів, засоби внесення проектів нормативно-правових актів у правотворчий орган; 4) засоби обговорення проектів у правотворчому органі, засоби прийняття законопроекту в правотворчому органі, засоби підписання і затвердження проектів нормативно-правових актів, особливості вступу в силу нормативно-правових актів. На думку М. Осипова, зазначені засоби сприяють здійсненню правотворчих дій і операцій, а також самі є цими правотворчими діями, комбінаціями і операціями, які сприяють досягненню цілі правотворчості [18]. Погоджуючись з визначенням механізму правотворчості та у цілому з його елементами, зауважимо, що у змістовному значенні засоби не є діями, комбінаціями і операціями, про що свідчать пояснення цих термінів у словниках. За браком обсягу статті ми не будемо їх наводити.

С. Деєв механізм правотворчого процесу поділяє на такі етапи та стадії:

Перший етап правотворчого процесу – це етап попереднього формування державної волі (підготовка проекту). Він починається із стадії прийняття рішення про підготовку проекту. Іншими послідовними стадіями є стадія попередніх робіт, що передують складенню тексту проекту (виявлення суспільної потреби в нормативному регулюванні відповідної сфери суспільних відносин; аналіз діючого законодавства у цій сфері, вироблення основних положень майбутнього акта); стадія підготовки початкового тексту проекту (залучення до цього процесу відомств, науково-практичних закладів, окремих науковців, кваліфікованих юристів-практиків); стадія попереднього обговорення проекту (головною умовою є всесторонність цієї процедури та обов'язковість проведення правової, фінансової, екологічної та іншої спеціалізованої експертизи).

Другий етап правотворчої процедури починається з часу, коли робота над проектом вступає в офіційну фазу і здійснюється самим правотворчим органом. С. Деєв його називає – зведення державної волі в закон (діяльність правотворчого органу з розгляду і прийняття нормативного акта). На цьому етапі здійснюються такі стадії: внесення розгляду проекту в порядок денний засідання; обговорення і офіційне прийняття проекту, офіційне оголошення прийнятого нормативного акта [19, с. 109-114].

Вважаємо, що у такому вигляді механізм правотворчого процесу дублює механізм законодавчого процесу. На наш погляд, він повинен включати в себе, як перший етап, розгляд потреб і необхідності правового регулювання суспільних відносин, бути більш широким, ніж запропоновано С. Деєвим.

Щодо виділення стадій і етапів правотворчого механізму звернемо увагу на таке: вони можуть трактуватися по-різному, залежно від того, наскільки широко розглядається цей механізм, але у загальному виділяється декілька основних стадій: 1) виявлення потреби і необхідності правового регулювання певних суспільних відносин; 2) підготовка проекту

правового акта; 3) прийняття (проходження) правового акта; 4) введення в дію правового акта. Також варто відзначити, що правотворчий механізм за своєю змістовною стороною буде різнитися в залежності від суб'єкта правотворчості за сферою дії правового акта; повноважень суб'єкта правотворчості; предмета правового регулювання.

Інше бачення механізму правотворчості наводять С. Синюков, К. Дмитрієвцева, А. Ільїн. Аналіз їх визначень дозволяє констатувати досить широкі визначення цієї категорії, які охоплюють етапи і стадії правотворчого процесу, принципи правотворчої діяльності, правотворчу техніку і, крім цих структурних складових, ще й фактори, що впливають на механізм правотворчості. Зокрема С. Синюков вказує на соціальні джерела формування правотворчого рішення, моніторинг реалізації нормативної системи, судову практику як елемент правотворчості, експертизу судових рішень, правотворчу правосвідомість, глобальні і регіональні координаційні зв'язки правотворчості [20, с. 67].

Окремими науковцями визначається *соціальний механізм правотворчості*. В юридичній літературі він тлумачиться як діяльність громадян, політичних партій, суспільних і релігійних об'єднань, інших членів громадянського суспільства у законотворчій і правотворчій діяльності держави та її органів. На його думку, головна особливість цього механізму полягає у тому, що її змістом є діяльність суспільства, громадян та їх колективних утворень, що прямо і безпосередньо зв'язана з правотворчою діяльністю державних органів і посадових осіб, підготовкою і прийняттям конкретних законів та інших нормативно-правових актів [21, с. 116-117]. Аналогічні думки висловлюють й інші дослідники. На наш погляд, наголошення на соціальний механізм правотворчості є доцільним, не можна ототожнювати механізм правотворчості лише з системою правових засобів, він не діє, не функціонує без людського фактору. Вважаємо, що для механізму правотворчості важливим є і діяльність компетентних державних і громадських органів, і предмет цієї діяльності.

Разом із тим, зауважимо, що в юридичній літературі під час розгляду механізму правового регулювання критикується віднесення до його структури діяльності державних органів і органів громадськості, виходячи з того, що вони, здійснюючи свої повноваження, виходять за межу механізму правового регулювання; окрім того, «механізм правового регулювання – це модель руху до впорядкованих суспільних відносин у сфері правового регулювання, а діяльність державних органів і громадськості в цьому напрямі є лише способом активізації цієї теоретичної конструкції» [22, с. 21].

У фаховій літературі розмежовується механізм правотворення і механізм правотворчості. З однієї сторони, вказує В. Сапун, єдиними є: цілі і завдання цих механізмів (створення основ нормативно-правового регулювання, правових законів); принципи (демократизм, гласність, пріоритет прав і свобод людини і громадянина, несуперечливість законодавства, врахування об'єктивних властивостей права та інші); загальносоціальні правові засоби, їх поєднання в різних пропорціях у процесі правотворення і правотворчості. З іншої сторони, ці механізми є різними явищами правової дійсності. Правотворення в більшій мірі забезпечується загально соціальним механізмом формування права, яким є: духовні, культурологічні та інші фактори правотворчого процесу; рівні та структурні елементи правосвідомості (масового, професійного, наукового) [23, с. 384]. З висловленим поглядом ми погоджуємося.

Висновки. В юридичній літературі сформувалися різні підходи щодо визначення правотворчості, у вузькому розумінні її визначають як діяльність держави з прийняття нормативно-правових актів, їх зміни та відміни, у широкому – як діяльність широкого кола суб'єктів правотворчості з прийняття, зміни та відміни нормативно-правових актів. Від правотворчості слід відділяти механізм правотворчості. Правотворчість і механізм правотворчості є самостійними різноплановими правовими явищами. Правотворчість – це ціле-направлений динамічний процес, спрямований на створення правових норм, механізм правотворчості є цілеспрямованою системою правових засобів, комплексом взаємопов'язаних правових інструментів, за допомогою яких відбувається процес визначення потреб право-

вого регулювання суспільних відносин і з цією метою прийняття, зміни, відміни правових норм суб'єктами правотворчості.

Список літератури

1. Радейко Р.І. Особливості формалізації права як стадії правотворчого процесу [Текст] / Р.І. Радейко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2014. – № 801. – С. 81-85.
2. Правотворчество в СССР [Текст] / Под ред. А.В. Мицкевича. – М. : «Юридическая литература», 1974. – 313 с.
3. Кашанина Т.В. Происхождение государства и права [Текст]: (учебное пособие) / Т.В. Кашанина. – М. : Высш. шк., 2004. – 325 с.
4. Шафиров В.М. Правопонимание, правотворчество в демократическом правовом государстве [Текст] / В.М. Шафиров // Юридическая техника. – 2014. – № 8. – С.518 – 520.
5. Дідич Т.О. Значення та роль держави в сфері правотворчої діяльності в сучасних умовах: постановка проблеми [Текст] / Т.О. Дідич // Альманах права. – 2012. – Вип. 3. – С. 156-160.
6. Коцан-Олинець Ю.Я. Теоретико-правова характеристика правотворчості [Текст] / Ю.Я. Коцан-Олинець, В.В. Мина // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 2. – С. 24-27.
7. Тихомиров Ю.А. Правовые акты : учеб.-практ. и справоч. пособие [Текст] / Ю.А. Тихомиров, И.В. Котельская: учеб.-практ. и справ. пособие. – М., 1999. – 381 с.
8. Синоков С.В. Механизм правотворчества [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Синоков Сергей Владимирович. – Саратов, 2013. – 241 с.
9. Афанасьев В.С. Правообразование и правотворчество [Текст] / В.С. Афанасьева // Юридическая наука и правоохранительная практика. – 2008. – № 1 (4). – С. 4 – 14.
10. Дербина А.В. Понятие и сущность правотворчества в отечественной теории права [Текст] / А.В. Дербина // Ленинградский юридический журнал. – 2011. – № 2. – С. 150 – 163.
11. Назаренко Г.В. Теория государства и права [Текст] / Г.В. Назаренко. – М., 1998. – 188 с.
12. Власенко Н.А. Теория государства и права [Текст] / Н.А. Власенко. – М., 2009. – 416 с.
13. Тенилова Т.Л. Фактор времени в правотворчестве [Текст] / Т.Л. Тенилова // Юридическая техника. – 2012. – № 6. – С. 531 – 536.
14. Онищук І.І. Правовий моніторинг: техніка прогнозування [Текст] / І.І. Онищук // Право і громадянське суспільство. – 2014. – № 1. – С. 39-49.
15. Стеценко А.І. Деякі аспекти експертизи нормативно-правових актів як частини процесу адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Текст] / А.І. Стеценко // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – № 5. – С. 290 – 293.
16. Скаун О.Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс) [Текст] : підручник / О.Ф. Скаун. – Х. : Еспада, 2006. – 776 с.
17. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] – Київ : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
18. Осипов М.Ю. Механизм правотворчества и правового регулирования: понятие и соотношение / М.Ю. Осипов / Молодёжь и наука: Сборник материалов VI Всероссийской научно-технической конференции студентов, аспирантов и молодых учёных [Электронный ресурс]. — Красноярск : Сибирский федеральный ун-т, 2011. — Режим доступа: <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2010/section10.html>
19. Деев С.В. Механизм правотворческого процесса: основные стадии и динамика развития [Текст] / С.В. Деев // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – 2008. – № 58. – С. 109-114.
20. Нгун Ван Чуен. О понятии и структуре механизма законотворчества [Текст] / Нгун Ван Чуен, Ву Куанг Чуан // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. – 2014. – Випуск 24. – Том 1. – С. 66-69.
21. Сырых В.М. Социальный механизм правового регулирования: понятие, состав и структура [Текст] / В.М. Сырых // Ленинградский юридический журнал. – 2005. – № 2. – С. 106-119.
22. Куракін О.М. Поняття механізму правового регулювання в семантичному розрізі [Текст] / О.М. Куракін // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. – 2015. – Випуск 1. – Том 1. – С. 20 – 22.
23. Сапун В.А. Механизм правообразования и правотворчества: проблемы соотношения и демократизации [Текст] / В.А. Сапун // Юридическая техника. – 2014. – № 8. – С. 383-386.

Стаття надійшла 25.11.2016 р.

С. В. Чабур, аспирант
Классический частный университет
Кафедра теории и истории государства и права и международного права
Жуковского 70, «Б», Запорожье, 69002, Украина

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СУЩЕСТВУЮЩИХ ПОДХОДОВ ПОНЯТИЙ «ПРАВОТВОРЧЕСТВО» И «МЕХАНИЗМ ПРАВОТВОРЧЕСТВА»

Резюме

Исследуются взгляды ученых по определению понятия правотворчества, его признаки, характерные черты. Разграничиваются понятия «правотворчество» и «нормотворчество». Анализируется дефиниция «механизм правотворчества».

Ключевые слова: правотворчество, правообразование, правопонимание, нормотворчество, механизм правотворчества.

S. V. Chabur, Postgraduate
of Classic Private University
Zhukovsky Street, 70, “B”, Zaporizhzhia, 69002, Ukraine

THE COMPARATIVE ANALYSIS OF EXISTING APPROACHES TO THE CONCEPTS OF “LAW MAKING” AND “MECHANISM OF LAW MAKING”

Summary

The views of scientists of the definition of law-making and its features, characteristics are investigated. The concept of “law-making” and “rulemaking” are delineated. The definition “mechanism of lawmaking” is analyzed.

Key words: law making, creation of law, legal thinking, rulemaking, mechanism of law making.